

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΦΕΤΕΙΟ

(Έφεση Κατά Απόφασης Διοικητικού Δικαστηρίου Αρ. 51/2022)

13 Ιανουαρίου, 2026

[ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ-ΝΙΚΟΛΕΤΟΠΟΥΛΟΥ Π., ΣΕΡΑΦΕΙΜ, ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ, Δ/ΣΤΕΣ]

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Εφεσείουσα,

v.

ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Εφεσίβλητου.

*Δ. Καλλή (κα), εκ μέρους του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για
Εφεσείουσα.*

Ε. Τόλα (κα), για Α. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ & ΣΙΑ Δ.Ε.Π.Ε., για Εφεσίβλητο.

*Χ. Σιακαλλή (κα), για ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ, ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ
Δ.Ε.Π.Ε, για Ενδιαφερόμενο Μέρος.*

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ-ΝΙΚΟΛΕΤΟΠΟΥΛΟΥ, Π.: *Η ομόφωνη απόφαση του
Δικαστηρίου θα δοθεί από τον Δικαστή Δ. Λυσάνδρου.*

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ, Δ.: Ιδιωτικός θεατρικός οργανισμός (ενδιαφερόμενο μέρος στη δικαστική διαδικασία -εφεξής «το Ενδιαφερόμενο Μέρος»), κατάγγειλε στην Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (εφεξής «η ΕΠΑ») τον Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου (εφεξής «ο ΘΟΚ» - πρωτόδικα ο προσφεύγων και ενώπιόν μας ο Εφεσίβλητος) για κατοχή και ελεγχόμενη κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, κατά παράβαση των τότε ισχυόντων **περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμων** (εφεξής «ο Νόμος 13(I) του 2008»).

Κατ' εντολή της ΕΠΑ, η Υπηρεσία της ερεύνησε προκαταρκτικά την καταγγελία και υπέβαλε στην ΕΠΑ σχετική έκθεση, αφοτου ζητήθηκαν οι θέσεις του ΘΟΚ, του Ενδιαφερόμενου Μέρους και άλλων θεάτρων.

Βάσει του σημειώματος ημερ. 2.4.2018 της Υπηρεσίας, η ΕΠΑ αποφάσισε ότι στοιχειοθετείται η πιθανολογούμενη παράβαση του **Άρθρου 6(1) του Νόμου 13(I) του 2008** από πλευράς του ΘΟΚ και, ακολούθως, καταρτίστηκε σχετική έκθεση αιτίας βάσει του

Άρθρου 17(2) του ίδιου Νόμου η οποία στάληκε για απόψεις στον ΘΟΚ και στο Ενδιαφερόμενο Μέρος.

Μετά που τα δύο εμπλεκόμενα μέρη τοποθετήθηκαν ενώπιον της ΕΠΑ τόσο γραπτώς όσο και προφορικώς, η ΕΠΑ αποφάσισε στις 14.11.2018 ότι στοιχειοθετείται παράβαση του **Άρθρου 6(1) του Νόμου 13(Ι) του 2008** από πλευράς του ΘΟΚ ενημερώνοντας -βάσει του **Άρθρου 42(2) του ίδιου Νόμου**- τον τελευταίο για την πρόθεσή της να του επιβάλει διοικητικό πρόστιμο και δίνοντάς του την ευκαιρία να τοποθετηθεί συναφώς.

Συγκεκριμένα, η ΕΠΑ έκρινε ότι ο ΘΟΚ κατακράτα τη δεσπόζουσα θέση του στη θεατρική αγορά διότι -ενώ ανταγωνιζόταν σε αυτή την αγορά τα ιδιωτικά θέατρα- ήταν αρμόδιος για την έγκριση και διανομή της κρατικής επιχορήγησης προς αυτά τα ιδιωτικά θέατρα με αποτέλεσμα-

(α) να επιλέγει ο ίδιος τον βαθμό της οικονομικής ισχύος των άμεσα ανταγωνιστών του, ενώ ο ίδιος εξημετοδοτείτο από το Κράτος απρόσκοπτα, και

(β) να αποκτά ευαίσθητες πληροφορίες για αυτούς τους ανταγωνιστές μέσω των αιτήσεών τους για επιχορήγηση.

Στις 8.8.2019, η ΕΠΑ επανέλαβε την προαναφερόμενη απόφασή της και επέβαλε στον ΘΟΚ διοικητικό πρόστιμο ανερχόμενο στο 5% επί του κύκλου εργασιών του για το έτος 2018, απόφαση η οποία δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ημερομηνίας 22.11.2019.

Με την (καταχωρισθείσα στις 18.11.2019) **Προσφυγή Αρ. 1664/2019**, ο ΘΟΚ προσέβαλε την άνωθεν απόφαση της ΕΠΑ, όπως του κοινοποιήθηκε με επιστολή της τελευταίας ημερ. 11.10.2019, ως προς αμφότερα τα σκέλη της, ήτοι τόσο τη διαπίστωση παράβασης του **Άρθρου 6 του Νόμου 13(Ι) του 2008** από πλευράς του ΘΟΚ, όσο και την επιβολή του διοικητικού προστίμου σε βάρος του.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο αποδέχτηκε ως βάσιμη την **Προσφυγή** και ακύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, με το εξής σκεπτικό:

Καταρχάς, το πρωτόδικο Δικαστήριο έκρινε ότι νόμιμα η ΕΠΑ αποδέχτηκε και διερεύνησε την καταγγελία του Ενδιαφερόμενου Μέρους σε βάρος του ΘΟΚ, απορρίπτοντας την περί αντιθέτου αιτίαση του τελευταίου.

Εν συνεχεία, το πρωτόδικο Δικαστήριο εστίασε στο ακόλουθο **Άρθρο 7 του Νόμου 13(Ι) του 2008**, στη βάση της εφαρμογής του οποίου έκρινε και την έκβαση της **Προσφυγής**:

«Εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Νόμου.

7. – (1) Οι διατάξεις του παρόντος Νόμου δεν εφαρμόζονται-

(α) σε συμφωνίες που αναφέρονται σε μισθούς και όρους απασχόλησης και εργασίας·

(β) σε επιχειρήσεις που είναι επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος ή που έχουν χαρακτήρα δημοσιονομικού μονοπωλίου, κατά το μετρώ που η εφαρμογή των διατάξεων αυτών εμποδίζει νομικά ή πραγματικά την εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής που τους έχει ανατεθεί από το Δημόσιο.

(2) Για τους σκοπούς της παραγράφου (β) του εδαφίου (1), τεκμαίρεται ότι η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου εμποδίζει νομικά ή

πραγματικά την εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής των αναφερόμενων επιχειρήσεων όταν δεν υπάρχει οικονομικός ή τεχνικός τρόπος στη διάθεση αυτών των επιχειρήσεων, ο οποίος να συνάδει με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου και να επιτρέπει την εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής που έχει ανατεθεί σε αυτές τις επιχειρήσεις από το Δημόσιο.

(3) Το βάρος απόδειξης ότι οι συμφωνίες ή επιχειρήσεις εκπίπτουν του πεδίου εφαρμογής του παρόντος Νόμου δυνάμει του εδαφίου (1) βαραίνει τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων που επικαλούνται το εν λόγω εδάφιο.

(4) Η Επιτροπή δύναται να αποφασίσει ότι συμφωνία ή επιχείρηση, αναφορικά με την οποία γίνεται επίκληση του εδαφίου (1), δεν πληρεί **[sic]** τις προϋποθέσεις τις οποίες προβλέπει εν λόγω εδάφιο. Ενώσω υφίσταται τέτοια απόφαση της Επιτροπής σε ισχύ, η σχετική συμφωνία ή επιχείρηση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Νόμου.».

Το εγειρόμενο ερώτημα, το οποίο απαντήθηκε καταφατικά από το πρωτόδικο Δικαστήριο (υιοθετώντας την προς τούτο θέση του ΘΟΚ και απορρίπτοντας την αντίθετη θέση της ΕΠΑ), είναι κατά πόσο ο ΘΟΚ εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του **Νόμου 13(Ι) του 2008** στη βάση της **παραγράφου (β) του εδαφίου (1) του Άρθρου 7 αυτού**, ως η εν λόγω παράγραφος ερμηνεύεται υπό το φως του **εδαφίου (2) του ίδιου Άρθρου**.

Συγκεκριμένα, το πρωτόδικο Δικαστήριο έκρινε ότι, αφενός, ο ΘΟΚ ήταν επιφορτισμένος με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (ήτοι, με τη χορήγηση κρατικών χορηγιών σε άλλους θεατρικούς οργανισμούς) και, αφετέρου, η εφαρμογή του **Νόμου 13(Ι) του 2008** επί του ΘΟΚ θα εμπόδιζε νομικά ή πραγματικά τον τελευταίο από την εκπλήρωση αυτής της ιδιαίτερης αποστολής η οποία του ανατέθηκε από το Δημόσιο.

Εν προκειμένω, κατά την πρωτόδικη κρίση, ενεργοποιείτο το προβλεπόμενο στο **Άρθρο 7(2)** τεκμήριο περί κωλύματος του ΘΟΚ το οποίο τον εξοβέλιζε από το πεδίο εφαρμογής του **Νόμου 13(Ι) του 2008**, διότι δεν υπήρχε οικονομικός ή τεχνικός τρόπος στη διάθεση

του ΘΟΚ ο οποίος να του επέτρεπε να τηρεί τον **Νόμο 13(Ι) του 2008** (εν προκειμένω, το **Άρθρο 6(1) αυτού** το οποίο ο ΘΟΚ παρέβη, κατά την κρίση της ΕΠΑ) και, ταυτόχρονα, να του επέτρεπε να εκπληρώνει την προαναφερόμενη δημόσια αποστολή του.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο αποφάνθηκε τοιουτοτρόπως, απορρίπτοντας την περί αντιθέτου διαπίστωση της ΕΠΑ. Συγκεκριμένα, η πρακτική του ΘΟΚ η οποία -κατά την κρίση της ΕΠΑ- έθιγε τους κανόνες ανταγωνισμού συνίστατο στο ότι όλες οι αποφάσεις του ΘΟΚ λαμβάνονταν από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτού, με αποτέλεσμα το Διοικητικό Συμβούλιο, αφενός, να λαμβάνει την τελική απόφαση (αφότου αυτή ετύχανε προκαταρκτικής επεξεργασίας από επιτροπή του) για τον καταμερισμό της κρατικής επιχορήγησης στα ιδιωτικά θέατρα και, αφετέρου, να αποφασίζει τα θεατρικά δρώμενα του ΘΟΚ, δρώντας ανταγωνιστικά στη σχετική αγορά έναντι των ιδιωτικών θεάτρων στα οποία καταμέριζε την κρατική επιχορήγηση.

Κατά την άποψη της ΕΠΑ, υπήρχε τεχνικός ή οικονομικός τρόπος δράσης του ΘΟΚ, χωρίς να θίγονται τοιουτοτρόπως οι κανόνες

ανταγωνισμού. Συγκεκριμένα, αυτό θα επιτυγχάνετο, για παράδειγμα, αν (αμιγώς τεχνική και παντελώς ανεξάρτητη από το Διοικητικό Συμβούλιο) επιτροπή ελάμβανε τις αποφάσεις αναφορικά με την κρατική επιχορήγηση προς τα ιδιωτικά θέατρα, χωρίς να μεταφέρει την απορρέουσα εκ των σχετικών αιτήσεων πληροφόρηση για τους άμεσα ανταγωνιστές του ΘΟΚ στο Διοικητικό Συμβούλιο, δημιουργώντας έτσι «*τείχη προστασίας*» (chinese walls).

Επειδή, λοιπόν, κατά την κρίση της ΕΠΑ, υπήρχε εναλλακτικός τρόπος λειτουργίας του ΘΟΚ χωρίς να θίγονται οι κανόνες ανταγωνισμού, η ΕΠΑ θεώρησε ότι ο ΘΟΚ δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις του **Άρθρου 7 του Νόμου 13(Ι) του 2008** και, συνεπώς, ενέπιπε στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω **Νόμου**.

Ως προαναφέρθηκε, το πρωτόδικο Δικαστήριο απέρριψε την άνωθεν θέση της ΕΠΑ υιοθετώντας την αντίθετη θέση του ΘΟΚ η οποία ήταν η εξής:

Κατά τα **Άρθρα 4 και 6 των περί Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμων** (εφεξής «ο Νόμος 71 του 1970») το Διοικητικό Συμβούλιο

είναι το μόνο αρμόδιο για λήψη αποφάσεων εκ μέρους του ΘΟΚ, χωρίς να μπορεί να το αντικαταστήσει άλλο όργανο ή επιτροπή, καθότι ο **Νόμος 71 του 1970** δεν επιτρέπει κάτι τέτοιο.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο απέρριψε τον αντίλογο της ΕΠΑ ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του ΘΟΚ θα μπορούσε να εκχωρήσει την αρμοδιότητα λήψης απόφασης (επί της κρατικής επιδότησης των ιδιωτικών θεάτρων) σε εσωτερική ανεξάρτητη επιτροπή, βάσει των **περί Εκχώρησης της ευασκήσεως των Εξουσιών των Απορρεουσών εκ τινός Νόμου, Νόμου** (εφεξής «ο Νόμος 23 του 1962»).

Μετά που το πρωτόδικο Δικαστήριο έκρινε ότι η αρμοδιότητα διανομής κρατικών χορηγιών προς ιδιωτικά θέατρα ενέπιπτε στους σκοπούς του ΘΟΚ κατά το **Άρθρο 6 του Νόμου 71 του 1970**, αποφάνθηκε ότι η εκ της ΕΠΑ προτεινόμενη μεταβίβαση αρμοδιότητας (από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΘΟΚ προς ανεξάρτητη εσωτερική επιτροπή) απαγορευόταν από το **Άρθρο 17(4) των περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμων**

(εφεξής «ο Νόμος 158(I) του 1999»), στην απουσία νομοθετικής διάταξης η οποία να επέτρεπε τέτοια μεταβίβαση.

Εντούτοις, το πρωτόδικο Δικαστήριο έλαβε υπόψη το δικαστικό προηγούμενο της **Έφεσης κατά Απόφασης Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Αρ. 17/2021 Janelidze v. Δημοκρατίας, απόφαση Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερ. 21.9.2021**, κατά την οποία το **Άρθρο 3(2) του Νόμου 23 του 1962** υπερισχύει ως ειδικότερο της γενικής διατύπωσης του **Άρθρου 17(4) του Νόμου 158 του 1999**.

Παραταύτα, το πρωτόδικο Δικαστήριο κατέληξε ότι το πρώτο **Άρθρο**, ως εκ της διατύπωσής του, δεν καθιστούσε νόμιμη την προτεινόμενη μεταβίβαση αρμοδιότητας.

Αυτό, διότι το άνωθεν **Άρθρο 3(2)** επιτρέπει την εκχώρηση από (μεταξύ άλλων) «αρχή» της Δημοκρατίας σε πρόσωπο εμπύπτον εντός της δικαιοδοσίας της, οπότε το εν λόγω **Άρθρο** δεν μπορούσε νόμιμα να εφαρμοστεί ώστε ο ΘΟΚ να δημιουργήσει «τείχη προστασίας»

(chinese walls), εκχωρώντας εξουσία σε παντελώς ανεξάρτητη επιτροπή αξιολόγησης και ανεξάρτητους οίκους ως η θέση της ΕΠΑ.

Ως εκ των ανωτέρω, το πρωτόδικο Δικαστήριο αποδέχθηκε την **Προσφυγή** χωρίς να εξετάσει κάτι άλλο, παρότι προέβηκε και σε obiter σχόλιο ως προς την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού επί του ΘΟΚ, παραπέμποντας στην **Υπόθεση C-198/01 CIF, απόφαση Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ημερ. 9.9.2003.**

Η Εφεσείουσα υποστηρίζει ότι η εφεσιβαλλόμενη απόφαση είναι εσφαλμένη, για τους εξής λόγους:

Εσφαλμένα το πρωτόδικο Δικαστήριο έκρινε ότι ο ΘΟΚ εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του **Άρθρου 7 του Νόμου 13(Ι) του 2008**, εκπίπτοντας έτσι από το πεδίο εφαρμογής των λοιπών διατάξεων του ίδιου **Νόμου** (πρώτος λόγος έφεσης).

Αυτό, διότι ο ΘΟΚ εδύνατο να εκχωρήσει την αρμοδιότητα της κρατικής επιδότησης των ιδιωτικών θεάτρων σε (εσωτερική)

ανεξάρτητη επιτροπή, κάτι που το πρωτόδικο Δικαστήριο απέτυχε να διαγνώσει ορθά (τέταρτος λόγος έφεσης).

Αυτή την δυνατότητα η ΕΠΑ την επισήμανε ενδεικτικά (κάτι που το πρωτόδικο Δικαστήριο απέτυχε να διαγνώσει), υπό την έννοια ότι ήταν ο ΘΟΚ που εβαρύνετο να αποδείξει ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του **Άρθρου 7 του Νόμου 13(Ι) του 2008** (εξαιρούμενος έτσι από το πεδίο εφαρμογής των λοιπών διατάξεων του ίδιου **Νόμου**) και όχι η ΕΠΑ το αντίθετο (δεύτερος λόγος έφεσης).

Με αυτό του το λάθος, το πρωτόδικο Δικαστήριο αντέστρεψε το βάρος απόδειξης -ως αυτό προβλέπεται στο **Άρθρο 7(3) του Νόμου 13(Ι) του 2008**- μεταφέροντας στην ΕΠΑ την υποχρέωση να αποδείξει ότι υφίσταται οικονομικός ή τεχνικός τρόπος στη διάθεση του ΘΟΚ, ο οποίος να συνάδει με τις διατάξεις του εν λόγω **Νόμου** και να επιτρέπει την εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής που του έχει ανατεθεί (τρίτος λόγος έφεσης).

Η κρίση μας έχει ως εξής:

Ο πυρήνας του επίδικου θέματος είναι η πρωτόδικη κρίση πως ο ΘΟΚ εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής **Άρθρου 7(2) του Νόμου 13(Ι) του 2008** (δηλαδή πληροί τις επιμέρους προϋποθέσεις αυτού του **Άρθρου**) με αποτέλεσμα να μην εφαρμόζονται οι λοιπές διατάξεις του ιδίου **Νόμου** επ' αυτού.

Εμμέσως πλην σαφώς, αυτό υπονοεί ότι ήταν παράνομη η διαπίστωση της ΕΠΑ πως ο ΘΟΚ παρέβηκε το **Άρθρο 6 του Νόμου 13(Ι) του 2008**.

Η ένταξη του ΘΟΚ στην εξαίρεση του **Άρθρου 7 του Νόμου 13(Ι) του 2008** προϋποθέτει την εκ του ΘΟΚ πλήρωση των επιμέρους προϋποθέσεων του εν λόγω **Άρθρου**, η ουσιωδέστερη εκ των οποίων ήταν ότι η εφαρμογή των (λοιπών) διατάξεων του **Νόμου 13(Ι) του 2008** εμποδίζει νομικά ή πραγματικά την εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής που έχει ανατεθεί στον ΘΟΚ από το Δημόσιο (**Άρθρο 7(1)(β)**).

Το πρωτόδικο Δικαστήριο εξήγαγε αυτό το συμπέρασμα, ικανοποιούμενο ότι ήταν εφαρμοστέο υπέρ του ΘΟΚ το τεκμήριο που

προβλέπεται στο **Άρθρο 7(2) του Νόμου 13(Ι) του 2008**, κατά το οποίο δεν υπήρχε οικονομικός ή τεχνικός τρόπος στη διάθεση του ΘΟΚ ο οποίος να συνάδει με τον **Νόμο 13(Ι) του 2008** (δηλαδή, να επιτρέπει στον ΘΟΚ να τηρήσει τις επιταγές του **Νόμου 13(Ι) του 2008** και, ταυτόχρονα, να του επιτρέπει να εκπληρώνει την ιδιαίτερη αποστολή η οποία του ανατέθηκε από το Δημόσιο).

Συγκεκριμένα, κατά την πρωτόδικη κρίση, δεν υφίστατο ο τεχνικός τρόπος τον οποίο υπέδειξε η ΕΠΑ με την προσβαλλόμενη απόφασή της, ήτοι η κρατική επιχορήγηση των ιδιωτικών θεάτρων από τον ΘΟΚ να διενεργείται από εσωτερική επιτροπή ανεξάρτητη από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Αυτό, διότι -κατά την πρωτόδικη κρίση- ο προρρηθείς τεχνικός τρόπος δεν ήταν νόμιμος, αφού δεν υπήρχε νομοθετική διάταξη η οποία να επιτρέπει στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΘΟΚ να εκχωρήσει την αρμοδιότητα της κρατικής επιχορήγησης των ιδιωτικών θεάτρων σε τέτοια ενδοϋπηρεσιακή Επιτροπή.

Με κάθε σεβασμό, κρίνουμε την άνωθεν πρωτόδικη κρίση εσφαλμένη, για τους εξής λόγους:

Όταν το -διά του **Άρθρου 7(2) του Νόμου 13(Ι) του 2008**- θεσμοθετηθέν τεκμήριο κωλύματος συμμόρφωσης με τον **Νόμο 13(Ι) του 2008** αναφέρεται σε ανυπαρξία οικονομικού ή τεχνικού τρόπου προς συμμόρφωση, ευλόγως υπονοεί οικονομικό ή τεχνικό τρόπο που να είναι νόμιμος.

Αυτό, λόγω της ερμηνευτικής αρχής κατά την οποία η αναφορά ενέργειας ή πράξης σε νομοθέτημα εννοεί νομίμως διενεργηθείσα (**Maxwell on Interpretation of Statutes (1969) σελ. 274-275**).

Για να είναι, λοιπόν, εφαρμοστέο το τεκμήριο του **Άρθρου 7(2) του Νόμου 13(Ι) του 2008** υπέρ επιχείρησης, πρέπει να συμβαίνει ένα εκ δύο τινών: είτε δεν υφίσταται στη διάθεσή της οικονομικός ή τεχνικός τρόπος συμμόρφωσής της με τον εν λόγω **Νόμο** ο οποίος να επιτρέπει την εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής που της έχει ανατεθεί από το Δημόσιο είτε υφίσταται τέτοιος τρόπος αλλά δεν είναι νόμιμος.

Εν προκειμένω, ο ΘΟΚ επιχειρηματολόγησε, όχι ότι η από πλευράς του σύσταση εσωτερικής ανεξάρτητης Επιτροπής (προς συμμόρφωση με τους κανόνες ανταγωνισμού τους οποίους θεσμοθετεί ο **Νόμος 13(Ι) του 2008**) ήταν τεχνικά ανέφικτη, αλλά ότι ήταν παράνομη.

Ως προς τούτο, συμφωνούμε με την πρωτόδικη κρίση πως ο **Νόμος 71 του 1970** προβλέπει ότι το κύριο αποφασιστικό όργανο του ΘΟΚ είναι το Διοικητικό του Συμβούλιο του (**Άρθρο 4(1)**) ακόμα και όταν το Διοικητικό Συμβούλιο καταρτίζει εκ των μελών του επιτροπή προς προκαταρκτική εξέταση τινός θέματος (**Άρθρο 4(7)**).

Ωστόσο, αναφορικά με την πρωτόδικη κρίση, κατά την οποία ο **Νόμος 23 του 1962** δεν επέτρεπε στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΘΟΚ να εκχώρησει αρμοδιότητες του, με κάθε σεβασμό, έχουμε αντίθετη άποψη. Ο **Νόμος 23 του 1962** όντως επιτρέπει στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΘΟΚ την εκχώρηση της αρμοδιότητας περί κρατικής επιδότησης των ιδιωτικών θεάτρων με βάση την ίδια την επιχειρηματολογία του ΘΟΚ ως αναπτύσσεται ενώπιόν μας.

Η σχετική διάταξη του **Νόμου 23 του 1962** είναι το **Άρθρο 3(2)** το οποίο επιτρέπει σε οποιονδήποτε από τους ακόλουθους κρατικούς φορείς να εκχωρήσουν εξουσίες: σε Υπουργό, σε ανεξάρτητο αξιωματούχο της Δημοκρατίας ή σε «*ετέρα αρχή εν τη Δημοκρατία*».

Ευλόγως, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΘΟΚ, υπό το φως των εξουσιών και αρμοδιοτήτων τις οποίες ασκεί, συνιστά τέτοια έτερη αρχή.

Κατ' αναλογία σχετική είναι η νομολογία η οποία ερμηνεύει την αναφορά του **Άρθρου 139 του Συντάγματος** σε «*όργανα ή αρχές της Δημοκρατίας*».

Κατ' αυτή, λοιπόν, τη νομολογία, τέτοια αρχή ή όργανο περιλαμβάνει σώμα οργανικά συγκροτημένο το οποίο ασκεί πολιτειακή εξουσία σε τομέα της κρατικής λειτουργίας (**Δημοτικό Συμβούλιο Γεροσκήπου κ.ά. ν. Υπουργικού Συμβουλίου κ.ά. (1996) 3 Α.Α.Δ. 389**), χωρίς να είναι απαραίτητα τμήμα του κεντρικού κορμού της Κυβέρνησης (**Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου ν.**

**Επιτρόπου Ρύθμισης Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων κ.ά.
(2005) 3 Α.Α.Δ. 20).**

Η άνωθεν νομολογία επιβεβαιώνει το συμπέρασμα ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του ΘΟΚ συνιστά «αρχή» ώστε να εντάσσεται στο πεδίο εφαρμογής του **Άρθρου 3(2) του Νόμου 23 του 1962**.

Κατά το τελευταίο αυτό **Άρθρο**, (μεταξύ άλλων) αρχή δύναται να εκχωρεί εξουσία απορρέουσα εκ τινός νόμου την οποίαν ασκεί δυνάμει νόμου ή διοικητικής πράξης γενόμενης κατ' εξουσιοδότηση νόμου.

Εν προκειμένω, η θέση του ΘΟΚ είναι ότι η αρμοδιότητα κρατικής επιχορήγησης των ιδιωτικών θεάτρων απορρέει από τον προβλεπόμενο στο **Άρθρο 6 του Νόμου 71 του 1970** σκοπό του ΘΟΚ (ως αυτό το **Άρθρο** είχε κατά τον ουσιώδη χρόνο) ο οποίος συνίστατο (μεταξύ άλλων) στην προαγωγή της θεατρικής τέχνης στην Κύπρο και της καλλιέργειας του θεατρικού καλλιτεχνικού συναισθήματος του λαού.

Έτσι, κατά τον ΘΟΚ, αυτή η αρμοδιότητα απορρέει από τον **Νόμο 71 του 1970** (θέση την οποία υιοθέτησε το πρωτόδικο Δικαστήριο και με την οποία συμφωνούμε), με αποτέλεσμα η συναφής απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 17.4.1986 (η οποία υιοθέτησε εισήγηση για την εκ του ΘΟΚ ενίσχυση/επιχορήγηση των ιδιωτικών θεάτρων) να συνιστά επιβεβαίωση αυτής της εκ του νόμου αρμοδιότητας και όχι πηγή της.

Αφού, λοιπόν, η επίμαχη αρμοδιότητα πηγάζει από τον **Νόμο 71 του 1970**, τότε όντως αυτή η αρμοδιότητα μπορούσε να εκχωρηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο δυνάμει του **Άρθρου 3(2) του Νόμου 23 του 1962** προς δημιουργία «τειχών προστασίας» (chinese walls) που θα επέτρεπαν στον ΘΟΚ να συμμορφωθεί (και) με το **Άρθρο 6(1) του Νόμου 13(Ι) του 2008**.

Σημειώνεται, συναφώς, ότι το **Άρθρο 3(2) του Νόμου 23 του 1962** προβλέπει ότι επιτρέπει την εκχώρηση εξουσιών εκτός εάν δια νόμου ρητώς απαγορεύεται τούτο.

Τέτοια όμως απαγόρευση δεν υφίσταται, οπότε είναι αβάσιμη η θέση του ΘΟΚ ότι δεν μπορούσε να προβεί σε εκχώρηση της επίμαχης αρμοδιότητας στη βάση αυτού του άνωθεν **Άρθρου 3(2)**.

Πρώτον, διότι, ως προαναφέρθηκε, ο **Νόμος 71 του 1970** δεν προβλέπει τέτοια απαγόρευση και, δεύτερον, διότι το **Άρθρο 17(4) του Νόμου 158(Ι) του 1999** δεν συνιστά κώλυμα για την εφαρμογή του άνωθεν **Άρθρου 3 του Νόμου 23 του 1962 (Janelidze v. Δημοκρατίας, ανωτέρω)**.

Η τελευταία προϋπόθεση για τη νόμιμη επίκληση του **Άρθρου 3(2) του Νόμου 23 του 1962** είναι όπως η εξουσία εκχωρηθεί γραπτώς σε «οιονδήποτε πρόσωπον κατέχον αρμόδιαν τινά θέσιν εις αρμόδιαν υπηρεσίαν εμπίπτουσαν εντός της δικαιοδοσίας του τιοιούτου Υπουργού, Ανεξάρτητου Αξιωματούχου ή αρχής [...]».

Σαφώς, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΘΟΚ μπορούσε -βάσει του **Άρθρου 3(2) του Νόμου 23 του 1962**- να εκχωρήσει (ως η θέση και αιτιολογία της απόφασης της ΕΠΑ) την επίμαχη αρμοδιότητα κρατικής επιχορήγησης των ιδιωτικών θεάτρων, μεταξύ άλλων, σε

τεχνική, ανεξάρτητη επιτροπή συγκροτούμενη από μέλη του προσωπικού το οποίο ο ΘΟΚ υπέχει βάσει του **Άρθρου 8 του Νόμου 71 του 1970**, καθότι οποιοδήποτε μέλος του προσωπικού ευλόγως εμπίπτει στη δικαιοδοσία του Διοικητικού Συμβουλίου.

Υπό το φως των ανωτέρω και εν κατακλείδι, είναι εσφαλμένη η θέση του ΘΟΚ, ως αναπτύχθηκε πρωτόδικα ή/και ενώπιόν μας, πως το Διοικητικό Συμβούλιο του ήταν το μόνο εκ του νόμου αρμόδιο για την άσκηση της επίμαχης αρμοδιότητας και ότι δεν μπορούσε νόμιμα να εκχωρήσει την αρμοδιότητα.

Η άνωθεν κρίση μας δεν επηρεάζεται από την εκ του ΘΟΚ επίκληση του **Άρθρου 4 του Νόμου 23 του 1962**, κατά το οποίο **Άρθρο** η εκχώρηση εξουσίας δυνάμει του εν λόγω **Νόμου** δεν αποκλείει τον εκχωρήσαντα την εξουσία φορέα να την ασκεί αυτοπροσώπως εκ παραλλήλου με τον φορέα στον οποίο την εκχώρησε, εκτός αν συνάγεται αντίθετη πρόθεση.

Εν προκειμένω, ήταν εφικτή η εκ του Διοικητικού Συμβουλίου του ΘΟΚ συμμόρφωση με το **Άρθρο 6(1) του Νόμου 13(Ι) του 2008**, με

το να εκχωρήσει δυνάμει του **Αρθρου 3(2) του Νόμου 23 του 1962** την επίμαχη αρμοδιότητα ενδοϋπηρεσιακά, διασαφηνίζοντας την πρόθεσή του να μην ασκεί το ίδιο εκ παραλλήλου την εκχωρούμενη αρμοδιότητα.

Καταληκτικά, και με κάθε σεβασμό, εσφαλμένα το πρωτόδικο Δικαστήριο υιοθέτησε τη θέση του ΘΟΚ πως το Διοικητικό Συμβούλιο του ήταν το μόνο -κατά νόμο- αρμόδιο για την κρατική επιχορήγηση των ιδιωτικών θεάτρων και ότι δεν υφίστατο νόμιμος τρόπος εκχώρησης αυτής της αρμοδιότητας.

Συνεπώς ο πρώτος και τέταρτος λόγος έφεσης επιτυγχάνουν χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν οι (παρεμφερείς) λοιποί λόγοι έφεσης.

Καταληκτική κρίση του Δικαστηρίου:

Η έφεση επιτυγχάνει και παραμερίζεται η εφεσιβαλλόμενη απόφαση ημερ. 11.2.2022 (περιλαμβανομένης της διαταγής για έξοδα) επί της **Προσφυγής Αρ. 1664/2019**.

Επιδικάζεται το ποσό των 3000 ευρώ, ως κατ' έφεση έξοδα, υπέρ της Εφεσείουσας και κατά του Εφεσίβλητου.

Επειδή παρατηρούμε ότι ο ΘΟΚ προώθησε ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου και άλλους λόγους ακύρωσης οι οποίοι δεν εξετάστηκαν από το τελευταίο, η υπόθεση παραπέμπεται στο πρωτόδικο Δικαστήριο (υπό ίδια σύνθεση και κατά προτεραιότητα) προς εξέτασή τους.

Α. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ-ΝΙΚΟΛΕΤΟΠΟΥΛΟΥ, Π.

Γ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Δ.

Δ. ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ, Δ.